

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 Stockholm

Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22)

(A2018/00777/I)

Försäkringskassan har tagit del av SOU 2018:22 med den kompletterande promemorian daterad 3 september 2018. Försäkringskassan begränsar yttrandet till de delar som berör vår verksamhet.

Sammanfattning

Försäkringskassan avstyrker utredningens förslag till regeringen att överväga om Migrationsverket ska få möjlighet att begära tilldelning av samordningsnummer för samtliga asylsökande i de fall som den asylsökandes identitet inte är fastställd.

Försäkringskassan ser i övrigt positivt på utredningens förslag till åtgärder för att korta glappet, det vill säga övergång mellan dagersättningen från Migrationsverket och etableringsersättningen från Försäkringskassan.

7.2.7 Arbetsförmedlingens roll att ge stöd och service till asylsökande förtydligas

Försäkringskassan konstaterar att utredningen uppmärksammat svårigheterna för Arbetsförmedlingen att skriva in någon i sitt system som saknar person- och samordningsnummer som arbetssökande. Försäkringskassan framför att det inte heller är möjligt för Försäkringskassan att föra in någon i handläggningssystemet utan varken person- eller samordningsnummer.

8.1.2 Glappet försvinner när ledtider kortas

Orimligt att kommunen ska stå för försörjningen på grund av ett glapp mellan två statliga ersättningar

Försäkringskassan ser positivt på mottagandeutredningens förslag för att minska glappet mellan dagersättningen från Migrationsverket och den första utbetalningen av etableringsersättningen från Försäkringskassan. Glappet bör bli kortare än idag under förutsättning att Arbetsförmedlingen omgående anvisar den nyanlända till ett arbetsmarknadspolitiskt program när han eller hon har fått sitt uppehållstillstånd, och att den nyanlända har fått ett person- eller samordningsnummer innan ansökan om etableringsersättning ska göras.

Eftersom Försäkringskassan betalar ut etableringsersättning månadsvis i efterskott kommer det ändå oundvikligen att uppstå ett glapp mellan utbetalningarna, om

Migrationsverket betalar ut dagsersättningen i förskott när uppehållstillståndet meddelas. Den första utbetalningen av etableringsersättningen från Försäkringskassan kan också variera i storlek beroende på vilken dag i månaden som den nyanlända anvisas till etableringsprogrammet och hur många dagar den nyanlända har deltagit i insatserna.

9.5.1 Regeringen bör vidta åtgärder för att asylsökande ska kunna tilldelas samordningsnummer

Försäkringskassan konstaterar att Mottagandeutredningen föreslår regeringen att överväga om Migrationsverket ska få möjlighet att begära tilldelning av samordningsnummer för samtliga asylsökande, även i de fall som den asylsökandes identitet inte är fastställd. Försäkringskassan avstyrker förslaget eftersom vi ser att en person kan komma att tilldelas flera samordningsnummer genom att uppvisa olika identitetshandlingar vid olika tidpunkter, vilket skulle kunna leda till omfattande felutbetalningar från Försäkringskassan.

Till exempel skulle en person som har fått ett samordningsnummer utan att styrka sin identitet kunna vända sig till någon annan myndighet som rekviderar ett nytt samordningsnummer. Om personen där bedöms kunna styrka sin identitet med någon identitetshandling har samma person nu två samordningsnummer. I förlängningen skulle det kunna innebära att den personen kan skicka in dubbla ansökningar om och få dubbla utbetalningar av någon socialförsäkringsförmån. Även en person som lyckas skriva in sig med olika identiteter som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen skulle kunna ansöka om och få dubbla utbetalningar av etableringsersättningen.

Försäkringskassan anser dessutom att ett ökat användande av samordningsnummer överlag är alltför riskfyllt. Utifrån Försäkringskassans kontrollverksamhet vet vi att samordningsnummer missbrukas redan idag, vilket bland annat torde bero på svårigheter att kontrollera identitetshandlingens äkthet och att ingen kontroll behöver göras av om handlingarna verkligen stämmer överens med personen i fråga.

Försäkringskassan vill också lyfta fram att överföring av uppgifter från Arbetsförmedlingen till Försäkringskassan för personer med samordningsnummer idag kräver manuell hantering. Ett ökat användande av samordningsnummer skulle därför kräva IT-utveckling för att automatisera och säkra överföringen av uppgifterna från Arbetsförmedlingen till Försäkringskassan för deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.

Beslut i detta ärende har fattats av tf. generaldirektör Maria Hemström Hemmingsson i närvaro av tf. avdelningschef Leif Höök, områdeschef Kristoffer Wendel och verksamhetsutvecklare Isabella Öhqvist, den senare som föredragande.

Maria Hemström Hemmingsson

Isabella Öhqvist